

KURSUS: BARNETS PSYKISKE UDVIKLING OG UDVIKLINGSFORSTYRRELSER

AARHUS 2026

KURSETS INDHOLD OG LÆRINGSMÅL

Formål

Som psykolog på børne- og ungeområdet skal vi kunne gennemføre psykologiske udredninger, der øger forståelsen af både barnets individuelle forudsætninger og de kontekstuelle betingelser, som påvirker dets udvikling og trivsel. Vi skal kunne vurdere barnets funktionsprofil, skabe diagnostisk overblik og identificere symptomer inden for dette felt. På baggrund af den indsamlede viden skal vi vurdere, hvordan barnet og dets netværk bedst kan støttes, herunder anbefale relevante og beskyttende indsatser, der fremmer trivsel. Kurset anvender en integrerende ramme, hvor fokus rettes mod barnets profil – herunder kognitive, emotionelle, reguleringsmæssige og sociale funktioner – på tværs af diagnoser, konstitutionelle samt kontekstuelle betingelser, for at kvalificere den faglige forståelse, vurdering og anbefalinger. Dette fordrer solid viden baseret på både klinisk erfaring og forskningsbaseret indsigt i normal og atypisk udvikling. Kursets formål er at give deltagerne et grundigt kendskab til teoretiske og empiriske perspektiver på børns kognitive, følelsesmæssige og sociale udvikling, hvilket skaber grundlag for at identificere funktionsniveau og forstå udbredte udviklingsforstyrrelser som beskrevet i diagnosesystemer, særligt ICD og DSM – med særlig vægt på ICD.

Læringsmål

Kurset sætter fokus på viden om skæv udvikling og udviklingsforstyrrelser i relation til normal udvikling. Der arbejdes med viden om udvikling, ved at sikre solid viden om skævvudvikling i fht. barnets udviklingsopgaver som kalder på funktioner som sansebearbejdning, energiregulering, opmærksomhed, eksekutive funktioner, kognition, emotionel regulering, sociale og kommunikative færdigheder samt personlighedsudvikling. Omsorgssvigt og traumer inddrages i forståelsen af barnets profil og udviklingsforløb. Kurset undersøger sammenhænge mellem profil, udvikling og symptomer på tværs af diagnoser – både diagnostiske og ikke-diagnostiske problemstillinger.

Efter kurset kan du:

- Skelne mellem normal udvikling og udviklingsmæssige forstyrrelser hos børn og unge og genkende de mest almindelige udviklingsforstyrrelser
- Have solid blik for barnets profil samt identificere risiko- og beskyttelsesfaktorer.

- Analysere barnets vanskeligheder i sammenhæng med udviklingsniveau, temperament, belastning og relationelle forhold
- Skelne mellem symptomer, funktion og diagnose
- Foretage kvalificerede udviklingspsykologiske og differentialdiagnostiske overvejelser baseret på ICD-10/11 og DSM-5

Du vil desuden have opnået kompetence til:

Færdigheder:

Kurset giver deltagerne færdigheder i at:

At reflektere kritisk over evidens og evidensbegreber samt over egen praksis i arbejdet med forståelse af børn og unges udvikling og udviklingsforstyrrelser.

Målgruppe

Psykologer i begyndelsen af deres specialistuddannelse inden for børne- og ungeområdet.

Undervisningsform

Undervisningen veksler mellem oplæg, plenumdiskussioner, gruppearbejde og casebaseret læring.

Kursusforløb og temaer

- Teoretiske forståelsesrammer for børns udvikling, psykopatologi og diagnostisk tænkning
- Neurokognitiv og social-kommunikativ udvikling
- Autismespektrumforstyrrelser – predictive mind, neurodiversitet og sensoriske processer
- Opmærksomhedsforstyrrelser og eksekutive vanskeligheder
- Traumer og omsorgssvigt i et udviklingsperspektiv
- Emotional udvikling og emotionelle forstyrrelser
- Personlighedsudvikling og personlighedsforstyrrelser

Forberedelse før kurset

Der kræves ingen forberedelse inden kursusstart.

Litteratur. Der vil løbende blive præsenteret litteraturlister i forhold til de enkelte undervisningstemaer.

Forberedelse mellem kursusdage

Det forventes, at du afsætter tid mellem kursusdagene til kritisk refleksion over dagens indhold med henblik på aktiv anvendelse af viden i den efterfølgende undervisning.

UNDERVISERE

Else Brunvand

Else Brunvand er autoriseret cand. Psych., specialist i klinisk børnepsykologi. Else har gennem en årrække arbejdet med børn, unge og familier indenfor både den psykiatriske og primære sektor. Derudover har hun været tilknyttet et landsdækkende projekt for at udvikle tilbud om udredning og behandling til børn og unge med seksuelt bekymrende og krænkende adfærd. I flere år har hun været tilknyttet VISO som konsulent i forhold til komplekse sager med omsorgssvigt, overgreb og psykopatologi. Hun har således stor erfaring med udredning og behandling af børn og unge, med en særlig interesse for børn og unge med både komplekse problemstillinger, opmærksomhedsforstyrrelse og social kognitive udfordringer.

Jonas Friedrichsen

Jonas Friedrichsen er autoriseret cand. psych., specialist i klinisk . Jonas har været i udførelsen af den offentlige forvaltning i mange år. Han har været ansat ved PPR, Familieafdelingen og Ungdomscenteret i Aarhus, hvor han har udredt og behandlet børn og familier. Den sidste årrække har han været på Center for ADHD, hvor han bl.a. har været med til at opbygge, afprøve og udbrede forældre træningsprogrammet Invest In Play, der er udviklet til familier med børn der har udadreagerende adfærd. Jonas har således altid haft en stor interesse både for udredninger og behandling af børn med opmærksomhedsforstyrrelse og social kognitive udfordringer.

Line Gebauer

Line Gebauer er autoriseret cand. psych. og ph.d. i neurovidenskab. Line arbejder som privatpraktiserende psykolog med speciale i autisme, ADHD og tilstødende vanskeligheder, med fokus på udredning, rådgivning og samtaler til unge, voksne og forældre. Line er VISO-specialist for Midtbypsykologerne og har været projektleder på flere af Socialstyrelsens vidensprojekter, bl.a. om selektiv mutisme. Tidligere har Line været lektor ved Institut for Klinisk Medicin på Aarhus Universitet.

Line H. Engedal

Line Holm Engedal er klinisk psykolog og specialist i psykoterapi med børn og unge. Line har stor erfaring med screening og behandling af børn og unge med angst, OCD og depressive symptomer fra både kommunalt og privat regi. Line arbejder primært ud fra en kognitiv forståelsesramme og anvender behandlingsmetoder fra både 2. og 3. bølge kognitive terapier. Line har mange års erfaring fra PPR, hvor hun har haft en blanding af pædagogiske, terapeutiske samt undersøgelses og screenings-opgaver. Derudover har hun været selvstændig i tre år og er aktuelt ansat i Center for Trivsel, som er Aarhus kommunes lettilgængelige behandlingstilbud til børn og unge. Line er desuden ekstern lektor på Aarhus Universitet, hvor hun underviser i interventionsmetode på kandidaten.

Thomas Nikolai Iversen

Thomas Nikolai Iversen er autoriseret psykolog, og specialist i Børnepsykologi og Klinisk psykologi, og certificeret Theraplay terapeut. Som psykolog har Thomas arbejdet med udsatte børn og unge, og hans erfaring stammer hovedsageligt fra flere års arbejde i bl.a. familiehuse med behandling- og udredningsopgaver, som supervisor på en

døgninstitution, som ansat i Børnehus Syd, hvor han forestod udrednings- og behandlingsopgaver ift. børn og unge, som har været udsat for vold og seksuelle overgreb. Aktuelt arbejder Thomas som selvstændig psykolog i egen praksis. På kurset vil Thomas både inddrage teoretisk viden om- og erfaringer fra mødet med børn og traumer.

Kasper Pyndt

Kasper Pyndt har stor erfaring med udredning og behandling af unge med personlighedsforstyrrelse. Aktuelt er han ansat ved Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling Århus Universitets hospital Skejby for at etablere et team til udredning og behandling af unge med personlighedsforstyrrelse ud fra en mentaliseringsbaseret tilgang. Han har tidligere været med til at etablere et behandlingstilbud til unge med personlighedsforstyrrelse på Ungdomshjemmet Holmstrupgård i Region Midt, og har desuden arbejdet i klinik for personlighedsforstyrrelser i Regionspsykiatrien Randers med udredning og behandling af voksne med personlighedsforstyrrelse. Kasper Pyndt er godkendt specialpsykolog i psykiatri, specialist og supervisor i psykoterapi hos voksne og arbejder ud fra en psykodynamisk og mentaliseringsbaseret forståelse.

DER SØGES OM FORHÅNDGODKENDELSE TIL

Der søges om forhåndsgodkendelse til Børnemodulet - fælles for alle specialistuddannelserne på børneområdet: Barnets psykiske udvikling og udviklingsforstyrrelser 5.2, 30 timer

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Kursusarrangør: Else Brunvand og Line Gebauer

Hvor: Center for Familieudvikling Psykiatri/Eksistens, Søndergade 10, 2 sal, 8000 Aarhus

Datoer:

- 20 april 2026, kl 9-12
- 21. april 2026, kl. 12.45-16
- 4. maj 2026, kl. 9-12
- 1. juni 2026, kl. 9-12
- 2. juni 2026, kl. 9-16
- 3. juni 2026, kl. 9-12
- 24. august 2026, kl. 9-16
- 21. september 2026, kl. 9-12

Det anbefales at tage kurset sammen med kursus "Den psykologiske udredning", men det er også muligt kun at tilmelde sig dette, eller dele af kursus.

- **Pris:** Samlet kursus: kr. 21.010 inkl. materialer og forplejning for det samlede kursus

- **Pris:** Barnets psykiske udvikling: kr. 9550
- **Pris:** Pr. dag såfremt man ønsker specifikke moduler i kurset: kr. 1910

- **Tilmelding:** <https://system.easypractice.net/overview/psykolog-line-gebauer>

Tilmelding er bindende.

Såfremt du har spørgsmål, er du velkommen til at skrive til: Sofie Eskesen på eifos98@hotmail.com

Med venlig hilsen Else Brunvand og Line Gebauer

OVERBLIK OVER KURSUSDAGE:

Indhold		Dato og tidspunkt
Modul 1		
Dag 1 9-12.00:	Introduktion til børns udvikling, psykopatologi og diagnostisk tænkning Underviser: Else Brunvand og Line Gebauer	20. april 2026, kl. 9-12
Dag 2 12.45-16:	Neurokognitiv og social-kommunikativ udvikling hos børn og unge, med særligt fokus på autistiske udviklingsspor: Underviser: Line Gebauer	21. april 2026, kl. 12.45-16
Dag 3 9-12.00:	Autisme spektrum forstyrrelser – predictive mind, neurodiversitet og sanserne: Underviser: Line Gebauer	4. maj 2026, kl. 9-12
Dag 4 9-12.00:	Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser og eksekutive vanskeligheder - Underviser: Else Brunvand og Jonas Friederichsen	1. juni 2026, kl. 9-12
Dag 5 9-12.00: 12.45-16:	Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser og eksekutive vanskeligheder - Underviser: Else Brunvand og Jonas Friederichsen Traumer og omsorgssvigt i et udviklingsperspektiv Underviser: Thomas Nikolai Iversen	2. juni 2026, kl. 9-16
Dag 6 9-12.00:	Traumer og omsorgssvigt i et udviklingsperspektiv Underviser: Thomas Nikolai Iversen	3. juni 2026, kl. 9-12
Dag 7 9-16.00:	Emotionel udvikling og emotionelle forstyrrelser hos børn og unge Underviser: Line H. Engedal	24. august, kl. 9-16
Dag 8 9-12.00:	Børn og unge med personlighedsforstyrrelse Underviser: Kasper Pyndt	21. september, kl. 9-12

PROGRAM:

Dag 1 - Introduktion til børns udvikling og udviklingsforstyrrelser

Dagen introducerer kursets samlede faglige ramme og giver deltagerne et fælles udgangspunkt for forståelsen af børns udvikling og udviklingsforstyrrelser.

Der arbejdes med centrale udviklingspsykologiske begreber og domæner, herunder kognitiv, emotionel, reguleringsmæssig og social udvikling, samt med sammenhængen mellem normaludvikling og psykopatologi hos børn og unge. Der gives en overordnet indføring i klassifikation og diagnostisk tænkning med afsæt i ICD-10/11 og DSM-5, med fokus på forståelse af symptomer i et udviklingsperspektiv og betydningen af kontekstuelle og relationelle faktorer. Deltagerne introduceres til skelnen mellem symptomer, funktion og diagnose samt til caseformulering og profil-tænkning som grundlæggende principper i arbejdet med børn og unge.

Dag 2 - Udviklingen af neurokognitive og social-kommunikative funktioner hos børn og unge

Dagen har fokus på udviklingen af neurokognitive og social-kommunikative funktioner hos børn og unge. Der arbejdes med udviklingsforløb inden for social opmærksomhed, kommunikation og social forståelse samt med autistiske udviklingsspor set i et udviklingsperspektiv. Der lægges vægt på variation, kompensation og kontekstuelle betingelser som centrale faktorer i forståelsen af barnets funktion og videre udredningsbehov.

Dag 3 - Autismespektrumforstyrrelser

Dagen giver en sammenhængende indføring i autismespektrumforstyrrelser med fokus på både klinisk og teoretisk forståelse. Der arbejdes med centrale teorier og perspektiver, herunder neurodiversitet, predictive mind og sansebearbejdning, samt med variationen inden for autismespektret. Autistiske udviklingsspor forstås i relation til barnets samlede udvikling og funktionsniveau, herunder betydningen af kompensation og kønsspecifikke udtryk.

Dag 4 - Opmærksomhedsforstyrrelser og eksekutive funktioner

Dette modul omhandler en introduktion til opmærksomhedsforstyrrelser hos børn og unge med særligt fokus på udviklingsforløb, funktionsniveau samt differentiering i forhold til andre problematikker. Undervisningen tager udgangspunkt i ADHD samt beslægtede opmærksomheds- og reguleringsvanskeligheder i et udviklingspsykopatologisk perspektiv. Prævalens og ætiologi belyses. Endvidere indgår gennemgang af kliniske manifestationer, tidlige indikatorer, beskyttende mekanismer og betydningen af kompensatoriske strategier – herunder for børn og unge med særlig høj begavelse.

Dag 5 - Opmærksomhedsforstyrrelser, belastning og traumer

Dagen bygger videre på dag 4 og vi fokuserer fortsat på opmærksomhedsforstyrrelser og udvider perspektivet til at omfatte stress, belastning og traumer. Der arbejdes med, hvordan opmærksomheds- og reguleringsvanskeligheder kan udvikle sig over tid, og hvordan samme funktionsprofil kan fremtræde forskelligt afhængigt af belastning, kontekst og krav. Differentialdiagnostiske overvejelser i forhold til angst, depression, tilknytnings- og adfærdforstyrrelser inddrages.

Eftermiddag

I denne del af dagen introduceres traumer og omsorgssvigt i et udviklingsperspektiv med fokus på, hvordan traumatiske oplevelser kan påvirke barnets regulering, funktion og udviklingsforløb. Der arbejdes med forståelsen af alarmeredskab, stressrespons og emotionel regulering samt med, hvordan disse processer kan give anledning til sekundære vanskeligheder, herunder opmærksomheds- og eksekutive vanskeligheder.

Der gennemgås viden om risikofaktorer for traumatisering og om, hvordan traumereaktioner kan komme til udtryk forskelligt afhængigt af barnets udviklingsniveau, temperament og kontekst. Deltagerne trænes i at skærpe blikket for de børn og unge, der reelt er traumatiserede, samtidig med at der arbejdes kritisk med de faldgruber, der kan opstå, når traumeforståelsen anvendes for bredt.

Der lægges vægt på, at et øget fokus på traumer i psykologers tænkning de seneste årtier kan medføre, at nogle børn og unge forstås som traumatiserede, uden at traumatisering udgør de primære vanskeligheder. Dette kan føre til langvarige indsatser, der ikke matcher barnets faktiske funktionsprofil, og hvor andre centrale vanskeligheder overses. Der arbejdes derfor eksplicit med differentiering mellem traumereaktioner og andre udviklingsforstyrrelser samt med forståelsen af, hvordan børn med komplekse udviklingsprofiler kan udvise adfærd og følelsesmæssige udtryk, der kan forveksles med traumesymptomer.

Deltagerne introduceres til centrale kliniske spørgsmål, herunder hvordan man bliver skarpere på at vurdere, om et barns vanskeligheder primært er udtryk for traumatisering, sekundære belastningsreaktioner eller en underliggende udviklingsforstyrrelse.

Dag 6 – Traumer og omsorgssvigt

Dagen fokuserer overordnet på, hvordan traumer og omsorgssvigt kan forstås i et udviklingsperspektiv. Vi uddyber forståelsen af traumer og omsorgssvigt i et udviklingsperspektiv med vægt på barnets emotionelle, kognitive og relationelle funktion. Der arbejdes med, hvordan traumatiske oplevelser kan påvirke barnets udvikling på kort og lang sigt, og hvordan dette kan komme til udtryk i forskellige udviklingsfaser.

Der gives en gennemgang af forskellige typer af traumer, herunder enkeltstående traumer, gentagne traumer og omsorgssvigt, samt af risikofaktorer og beskyttende faktorer. Der arbejdes med forståelsen af PTSD, kompleks PTSD og anden relateret psykopatologi hos børn og unge. Samtidig lægges der vægt på, at traumer ikke er deterministiske, og at resiliens, beskyttende relationer og udviklingsstøttende miljøer kan bidrage til positiv udvikling og i nogle tilfælde vækst efter traumer.

Dag 7 - Emotionel udvikling og emotionelle forstyrrelser

Dagen omhandler emotionel udvikling og emotionelle forstyrrelser hos børn og unge med fokus på forståelsen af emotionelle vanskeligheder i et diagnostisk og udviklingsperspektiv. Forekomst og ætiologi ved emotionelle forstyrrelser gennemgås. Der kigges på udvikling og vedligeholdelse af forstyrrelserne, og der arbejdes med differentiering mellem emotionelle forstyrrelser og andre udviklingsmæssige vanskeligheder. Sidstnævnte af stor betydning for valg af intervention, som kort belyses via retningslinjer og guidelines (hhv. NKR og NICE) samt cases fra praksis. Dette arbejdes der videre med ved dag 9.

Dag 8 - Personlighedsudvikling og personlighedsforstyrrelser hos unge

Dagen omhandler personlighedsudvikling i ungdomsårene og personlighedsforstyrrelser hos unge. Der arbejdes med personlighedens udvikling, struktur og funktion samt grænsefladerne mellem personlighedstræk, temperament, kognitiv og reguleringsmæssig profil, traumer og udviklingsforstyrrelser. Prævalens, ætiologi, tidlige tegn og beskyttende faktorer gennemgås, og de diagnostiske rammer i ICD-11 og DSM-5 introduceres.